

Kvalitetsdeklaration

Sveriges officiella biblioteksstatistik om de offentligt finansierade biblioteken

Ämnesområde: Kultur och fritid

Statistikområde: Bibliotek

Produktkod: KU0105

Referenstid: 2021

Sveriges officiella
statistik

National Library
of Sweden

Sveriges officiella
statistik

Kvalitetsdeklaration Bibliotek 2021

För mer information: Kungliga biblioteket, Enheten för utvecklingsstöd

www.kb.se/biblioteksstatistik/

Kontakt: Cecilia Ranemo, tel. 010-709 36 39, biblioteksstatistik@kb.se

Datum: 2022-05-18

Dnr: KB 2022-514

Kvalitetsdeklaration

Sveriges officiella biblioteksstatistik

Ämnesområde: Kultur och fritid

Statistikområde: Bibliotek

Produktkod: KU0105

Referenstid: 2021

Sveriges officiella
statistik

Innehåll

1 Relevans	5
1.1 Ändamål och informationsbehov	5
1.1.1 Statistikens ändamål	5
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	5
1.2 Statistikens innehåll	6
1.2.1 Objekt och population	6
1.2.2 Variabler	7
1.2.3 Statistiska mått	7
1.2.4 Redovisningsgrupper	7
1.2.5 Referenstider	7
2 Tillförlitlighet	8
2.1 Tillförlitlighet totalt	8
2.2 Osäkerhetskällor	8
2.2.1 Urval	8
2.2.2 Ramtäckning	9
2.2.3 Mätning	10
2.2.4 Bortfall	10
2.2.5 Bearbetning	12
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	12
3 Aktualitet och punktlighet	12
3.1 Framställningstid	12
3.2 Frekvens	13
3.3 Punktlighet	13
4 Tillgänglighet och tydlighet	13
4.1 Tillgång till statistiken	13
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	13
4.3 Presentation	13
4.4 Dokumentation	13
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	14
5.1 Jämförbarhet över tid	14

5.2 Jämförbarhet mellan grupper	14
5.3 Samanvändbarhet i övrigt	14
Allmänna uppgifter	15
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	15
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	15
C Bevarande och gallring	15
D Uppgiftsskyldighet	15
E EU-reglering och internationell rapportering	15
F Historik	15
G Kontaktuppgifter	16

Statistikens kvalitet

1 Relevans

Sveriges offentligt finansierade bibliotek är viktiga för att Sverige fortsatt ska kunna vara en framstående kunskapsnation. Genom att tillhandahålla kunskap och litteratur till medborgarna ökas bildningen och detta stärker i förlängningen hela det demokratiska samhället.

Bibliotekslagen (SFS 2013:801) föreskriver att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning.

Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

1.1 Ändamål och informationsbehov

Biblioteksstatistiken behövs för att följa upp om bibliotekslagens intentioner efterlevs av bibliotekshuvudmännen.

1.1.1 Statistikens ändamål

Biblioteksstatistikens huvudändamål är att visa på utvecklingen inom bibliotekssektorn och tillgången till biblioteksservice för olika målgrupper och användare boende i olika regioner och kommuner. Biblioteksstatistiken används också för jämförelser mellan olika biblioteksorganisationer och huvudmän. Biblioteksstatistiken är dessutom viktig för att följa upp om huvudmännen följer skollagen: Enligt 2 kap. 36 § skollagen (SFS 2010:800) ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ha tillgång till skolbibliotek.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Biblioteksstatistiken är brett använd. Några av de mest frekventa användarna av statistiken är:

- Allmänheten och massmedia som gör lokala jämförelser
- Beslutsfattare på olika nivåer som tar ställning om inriktning och resurstilldelning
- Biblioteksanställda som kan jämföra sin verksamhet med andra biblioteksverksamheter
- Forskare som följer utvecklingen inom området
- Intresseorganisationer, fackförbund som följer utvecklingen av personal och resurser
- Internationella organisationer som jämför villkor för människor i olika länder
- Statliga myndigheter och departement
- Utländska databaser som sammansätter riksresultat från många länder

1.2 Statistikens innehåll

Biblioteksstatistiken innehåller följande huvudfrågeområden:

- Organisation, serviceställen, bokbussar, invånarantal, elevantal, sittplatser, yta, tillgång till datorer och wifi
- Personal
- Ekonomi, driftskostnader samt egengenererade intäkter
- Bestånd och nyförvärv av fysiska medier samt e-titlar
- Bestånd för prioriterade grupper
- Titelbestånd av medier på svenska, nationella minoritetsspråk och utländska språk
- Tillgång till olika typer av licensierade databaser
- Utlån av fysiska medier
- Fjärrlån, inom och utom Sverige
- Omsättning av elektroniska medier, användning och lån
- Fysiska besök och aktiva låntagare
- Öppettider
- Undervisning och publika aktiviteter

Samtliga variabler och dess definitioner (tryck på frågetecknet bredvid varje fråga) nås via:

<http://bibstat.libris.kb.se/surveys/example>

Till statistiken finns också uppgifter kopplade om bibliotekets position, longitud och latitud, postnummer, postort, kommunkod, region via [Biblioteksdatabasen \(kb.se\)](http://bibstat.libris.kb.se).

I enkäten kan uppgiftslämnarna fylla i totalt 270 fält, inklusive kommentarsfälten och kontaktuppgiftsfälten. Alla fält är dock inte alltid relevanta för alla bibliotekstyper/ biblioteksorganisationer och därför är bara en mindre del av fälten obligatoriska. Se exempelenkäten [Biblioteksstatistiken \(kb.se\)](http://bibstat.libris.kb.se)

1.2.1 Objekt och population

Biblioteksstatistiken samlas in via ett skräddarsytt insamlingssystem där varje enskilt bibliotek som har en unik gatuadress. Varje enskilt bibliotek som ingår i urvalsramen räknas som ett objekt och genererar en webbenkät. Insamlingssystemet, webbenkätsystemet, är kopplat till ett administrationssystem för insamling av data, en resultatdatabas. Biblioteksstatistikdatabasen samt ett webbaserat visningsgränssnitt där varje ifylld enkät genererar en webbrapport med treårstabeller och diagram som visar utvecklingen. Systemet gör också nyckeltalsberäkningar av olika slag för folk- och skolbibliotek. Webbsystemets information tillhandahålls som öppen data via <http://bibstat.kb.se/reports>

Det skräddarsydda systemet gör det möjligt att underlätta uppgiftslämnarbördan genom att bibliotek som ligger inom en och samma kommun kan samredovisa fler bibliotek på unika gatuadresser i en och samma enkät. Har uppgiftslämnaren markerat flera olika bibliotek på olika gatuadresser i en enkät, går de andra enkäterna inte att skicka in för att undvika dubbelrapportering.

Rapporterna som genereras från biblioteksstatistikdatabasen räknas som preliminärpublicerad statistik eftersom underliggande data inte är imputerad för att korrigera för bortfall.

1.2.2 Variabler

Variablerna är indelade i obligatoriska fält och valfria fält eftersom biblioteksorganisationer har olika möjlighet till uttag ur biblioteksdatasystem där detaljerade uppgifter är registrerade. Det finns också ett antal variabler i undersökningen som inte är relevanta för alla bibliotekstyper. Ett tydligt exempel på det är frågan om biblioteket samarbetar med barnavårdscentralen eller bestånd och användning av mikrofilm. Likaså är till exempel frågor om barn och ungas användning inte relevanta för universitets- och högskolebiblioteken.

Totaluppgifterna om personal, ekonomi, bestånd, utlån, besök och aktiva användare är exempel på obligatoriska uppgifter.

Det finns en textad film med instruktioner till uppgiftslämnarna om hur man gör för att fylla i enkäten <https://youtu.be/mF9Cwvsi3XU>

1.2.3 Statistiska mått

Undersökningen är en totalundersökning över de bibliotek som ingår i urvalsramen och redovisas huvudsakligen i antal. Det förekommer nyckeltalsberäkningar för folkbiblioteken i form av antal per 1000 invånare och för skolbiblioteken i antal per 100 elever. Några nyckeltal redovisas för universitets- och högskolebiblioteken i form av antal per helårsstudent. I enstaka fall redovisas uppgifter i procent, t.ex. den procentuella andelen anställda män.

1.2.4 Redovisningsgrupper

De offentligt finansierade biblioteken som ingår i urvalsramen är möjliga att särredovisa per bibliotekstyp i det excelbaserade tabellmaterial som framställs över den slutliga statistiken. Följande indelningar är möjliga att göra utifrån de variabler som statistiken innehåller:

- De offentligt finansierade biblioteken samlat i riket
- De offentligt finansierade biblioteken per region
- Särredovisning av bibliotekstyperna folkbibliotek, universitets- och högskolebibliotek, sjukhusbibliotek, enskilda skolbibliotek, specialbibliotek, museibibliotek. Det finns också en indelning efter huvudman: kommunala bibliotek.
- Folkbibliotekens tabeller är uppdelade på region samt kommunindelade. Enskilda skolbibliotek är uppdelade efter region, men har också kommunkod.

För användare som har möjlighet att göra ytterligare bearbetningar av materialet finns uppgift om longitud/latitud, postnummer, ytterligare bibliotekstyper, huvudman, elevantal, kommuninvånare samt kommuninvånare 0-17 år.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna i statistiken gäller kalenderår 2021, förutom:

- bemanningen som avser det antal personer som var anställda 31 mars 2021
- beståndet som avser vad som fanns 31 december 2021

Uppgifterna om invånarantal är det antal som publicerades av SCB och som gäller 31 december 2021. Uppgifterna om helårsstudenter hämtas från UKÄ och de svarande organisationerna.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten på de lämnade värdena i biblioteksstatistiken är hög eftersom de flesta uppgifterna hämtas ur olika typer av biblioteksdatasystem.

2.2 Osäkerhetskällor

De vanligaste osäkerhetskällorna till att lämnade värdena ibland kan vara ett närmevärde är:

- Statistikklinter i biblioteksdatasystem som innehåller programmeringsfel
- Uppgiftslämnarens kunskaper i att hantera statistikuttag ur biblioteksdatasystem
- Underlåtenhet att ta del av definitionerna till de efterfrågade variablerna
- Det lämnade värdet är en skattning utifrån att stickprov har gjorts för att få fram uppgift om tex bestånd, besök och referensfrågor

Biblioteksstatistiken har två konstanter för manuell beräkning:

- En hyllmeter medier = 40 medier
- 40 centimeter = en sittplats på en bänk

2.2.1 Urval

Urvalet till undersökningen är i sin utformning ett totalurval av alla biblioteksorganisationer som uppfyller följande kriterier:

1. Offentligt finansierade (helt eller delvis)
2. Avsatt bemanning för biblioteksverksamhet minst 20 timmar per vecka (0,5 årsverken)
3. På något sätt tillgängligt för allmänheten (skolbibliotek: eleverna)

I biblioteksstatistiken ingår skolbibliotek på fristående skolor som erhåller skolpeng för de elever som går där. År 2015–2021 ingick följande antal serviceställen på unika gatuadresser i urvalsramen på de offentligt finansierade biblioteken:

Bibliotekstyp	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt antal serviceställen	2 304	2 239	2 268	2 223	2 236	2 201	2 197
Folkbibliotek	700	692	687	690	687	685	699
Integrerade folk- och skolbibliotek	445	440	433	419	404	395	381
Grundskolebibliotek på kommunala skolor	583	558	594	586	602	581	589
Gymnasiebibliotek på kommunala skolor	198	202	212	212	215	220	216
Grundskolebibliotek på friskolor	57	56	56	44	43	29	49
Gymnasiebibliotek på friskolor	41	33	33	25	30	50	26
Skolbibliotek på statlig skola	1	1	1	1	1	1	1
Universitets- och högskolebibliotek	126	122	117	113	112	110	109
Specialbibliotek	51	42	42	41	48	41	40
Sjukhusbibliotek	67	69	65	64	61	58	58
Övriga, MTM och Sjömansbiblioteket	2	2	2	2	2	2	2
Folkhögskolebibliotek	10	5	6	4	2	2	1
Kommunala museibibliotek	7	3	3	3	5	3	3
Bibliotek på läns museer	9	7	7	6	8	9	8
Nationalbiblioteket	3	3	3	4	4	4	4
Bibliotek på Komvux	4	4	4	6	9	8	8
Fängelsebibliotek	3	3	3	3	3	3	3

2.2.2 Ramtäckning

Urvalramens tre kriterier är vanligen lätta att fastställa och avgörande för om ett bibliotek på en enskild adress ska ingå i undersökningen eller inte. Bibliotek som ingår i urvalsramen är särskilt markerade i [Biblioteksdatan](#) som fungerar som adressregister till undersökningen. Då ett bibliotek markerats som statistikförande i Biblioteksdatan skapas automatiskt en enskild enkät för det biblioteket i Biblioteksstatistikdatan.

Det bildas dock en övertäckning av svarande bibliotek i de kommuner där folkbiblioteken väljer att redovisa de skolbibliotek som de också har ansvar för på olika sätt. Det kan förekomma att skolbibliotekens medier ingår i samma biblioteksdatasystem som folkbiblioteken använder och det förekommer också att det är folkbibliotekens personal som på olika sätt bemannar enskilda skolbibliotek. Men många av de skolbiblioteken är inte halvtidsbemannade och därför uppstår en övertäckning av svarande bibliotek i undersökningen trots att de inte ingår i urvalsramen.

Undertäckning kan också ha uppstått om bibliotek som under året fått utökad bemanning och därför skulle ingått i urvalsramen inte kunnat lokaliseras, till exempel nystartade skolor. Annars är det ganska vanligt att bibliotekspersonal hör av sig för att meddela om det skett nyanställningar eller utökning av arbetstiden för att de vill att deras bibliotek ska ingå i den officiella biblioteksstatistiken. KB genomför kontinuerligt förfrågningar till olika kommuner och med biblioteksanställda för att lokalisera förändringar i det antal bibliotek som ska ingå.

2.2.3 Mätning

Mätning som felkälla torde endast i mindre grad bidra till systematisk eller slumpmässig osäkerhet i statistiska data. Det har förekommit att de uttag som bibliotekspersonalen gör ur biblioteksdatasystemen kan påverkas av systembyte. Ett tidigare år konstaterades att en felprogrammering i statistiklienterna i ett system som folkbibliotek vanligen använder ledde till att statistikstiken efter preliminärpublicering behövde justeras. Det har också förekommit att ny statistikansvarig personal anställts och att de velat justera data bakåt i tiden eftersom de funnit smärre uttagsfel på tidigare års lämnade värden.

Svårigheter i uttag gäller också vissa av de system där flera kommuner ingår i bibliotekssamarbeten. I nuläget finns närmare 20 interkommunala mediasamarbeten mellan folkbibliotek¹. De biblioteksgemensamma systemen levererar ofta uppgifter om bestånd, utlån och aktiva användare för hela systemet, istället för det som efterfrågas, per kommun.

2.2.4 Bortfall

Det förekommer bortfall av svar både från hela biblioteksorganisationer, främst skolbibliotek, samt bortfall av svar på enstaka frågor. Den vanligaste anledningen till partiellt bortfall av svar på enstaka frågor i undersökningen är att alla frågor inte är obligatoriska och vissa av frågorna bara har relevans för vissa bibliotekstyper. De enskilda biblioteken har besvarat de frågor som är relevanta för just deras typ av verksamhet. En mindre del av det partiella bortfallet beror på att alla biblioteksorganisationer inte kan få ut de efterfrågade uppgifterna ur de biblioteksdatasystem som används.

Objektsbortfallet för verksamhetsår 2021 var mindre än tidigare år. 290 av de 290 folkbiblioteksorganisationerna som tillfrågades lämnade uppgifter om verksamhetsår 2021. Endast ett mindre universitets- och högskolebibliotek har inte kunnat besvara undersökningen på utsatt tid. Totalt sett besvarade 77 procent av de enskilda skolbiblioteken undersökningen.

För samtliga bibliotekstyper saknas 211 enkätsvar för 2021, vilket gör att den totala svarsfrekvensen för undersökningen är ca 90 procent.

¹ [Folk- och skolbibliotekens medieförsörjning 2018](#), Kungliga biblioteket

Svarsfrekvens	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skolbibliotek riket	76 %	72 %	78 %	84 %	83 %	81 %	77 %
Stockholm	81 %	73 %	78 %	85 %	79 %	78 %	74 %
Uppsala	69 %	68 %	74 %	79 %	77 %	75 %	85 %
Södermanland	70 %	57 %	48 %	67 %	62 %	81 %	67 %
Östergötland	65 %	85 %	84 %	87 %	89 %	88 %	75 %
Jönköping	67 %	64 %	71 %	86 %	95 %	78 %	80 %
Kronoberg	73 %	50 %	65 %	78 %	83 %	89 %	90 %
Kalmar	61 %	72 %	76 %	95 %	95 %	100 %	96 %
Gotland	33 %	50 %	71 %	80 %	67 %	100 %	33 %
Blekinge	79 %	57 %	92 %	92 %	71 %	71 %	73 %
Skåne	86 %	81 %	89 %	87 %	86 %	85 %	80 %
Halland	76 %	54 %	75 %	77 %	95 %	78 %	83 %
Västra Götaland	65 %	63 %	75 %	85 %	84 %	79 %	71 %
Värmland	86 %	94 %	84 %	83 %	83 %	71 %	80 %
Örebro	76 %	42 %	63 %	68 %	87 %	100 %	100 %
Västmanland	88 %	81 %	71 %	78 %	89 %	69 %	53 %
Dalarna	59 %	72 %	64 %	74 %	59 %	82 %	75 %
Gävleborg	90 %	85 %	91 %	95 %	86 %	71 %	71 %
Västernorrland	78 %	76 %	69 %	75 %	83 %	75 %	83 %
Jämtland Härjedalen	83 %	60 %	60 %	100 %	100 %	75 %	75 %
Västerbotten	88 %	76 %	78 %	94 %	74 %	78 %	82 %
Norrbotten	63 %	76 %	82 %	93 %	92 %	93 %	92 %

Bibliotekstyp	Totalt antal serviceställen	Antal svar	Bortfall	Svarsfrekvens	
Samtliga bibliotekstyper		2 197	1 986	211	90 %
Folkbibliotek		699	699	0	100 %
Skolbibliotek		881	682	199	77 %
Universitet och högskolebibliotek		109	107	2	98 %
Sjukhusbibliotek		58	56	2	97 %
Specialbibliotek		40	32	8	80 %

Resultaten i undersökningen representerar 2 197 enskilda bibliotek. Ytterligare ett hundratal bibliotek tillfrågades ursprungligen därför att de antogs ingå i urvalsramen, men efter kontakt kunde det konstateras att förutom de bibliotek som helt stängt, var det ett flertal skolbibliotek som inte längre hade minst halvtidsbemanning avsatt för biblioteksverksamheten. De främsta anledningarna till att bemanningen minskat var ekonomiska orsaker och att det varit svårt att rekrytera ny personal. Bibliotek som fått halvtidsbemanning eller är nyöppnade har lagts till urvalsramen.

Det partiella bortfallet, som senare kompletteras med föregående års värde om sådant finns på de centrala obligatoriska centrala variablerna varierar mellan olika bibliotekstyper. Skolbiblioteken har högst svarsbortfall på centrala variabler.

Objektsbortfallet och det partiella bortfallet kan inte förklara de upp- och nedgångar som kan iakttas på de centrala variablerna över tid i undersökningen eftersom de kompletteras. Däremot kan enskilda partiella bortfall av svar förklara upp och nedgångar på mindre delvariabler då det är frågan om t.ex. bestånduppgifter av mindre vanliga materialtyper som endast ett fåtal bibliotek har i sina bestånd. Exempel på detta är bestånd av mikrofilm, patent och musiknoter.

En annan typ av bortfall som leder till underskattningar är när de svarande bara har några av deluppgifterna på en fråga där totalen summerar automatiskt. T.ex. så är det vanligt att skolbiblioteken endast kan lämna uppgift om hur stor budget de har för att köpa in fysiska medier under året. Den ekonomiska totalsummeringen blir då underskattad och kan inte kompletteras.

Den frivilliga fråga i undersökningen som har störst partiellt bortfall är antal läsesalslån.

2.2.5 Bearbetning

Vid bearbetningen av data kan förbiseende av extrema värden ha gjorts eftersom variationen i storhet på olika typer av värden är mycket stor avseende bestånduppgifter och användning av e-medier.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Det finns väldigt få förändringar i den preliminärpublicerade statistiken jämfört med den slutliga i förhållande till antalet enskilda variabler. Den slutliga statistiken är dock i vissa fall kompletterad med föregående års värde där värde saknas om sådant är känt. Totalt inkom mindre rättningar av enskilda variabler från ett femtiotal olika biblioteksorganisationer efter att de granskat sin preliminärpublicerade statistik.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Biblioteksorganisationerna som ingår i urvalsramen fick tillgång till sin webbenkät 10 januari 2022. Eftersom undersökningen är en del av Sveriges officiella statistik hade uppgiftslämnarna minst sex veckor på sig att besvara uppgifterna. Undersökningen skulle varit besvarad innan sista februari. Efter flera påminnelser avslutades fältarbetet 11 april och sammanställningarna låstes inför den slutliga publiceringen 18 maj 2021.

Vart efter som uppgiftslämnarna skickade in färdigställda uppgifter rimlighetsgranskades dessa och preliminärpublicerades därefter löpande i den webbaserade biblioteksstatistikdatabasen <http://bibstat.kb.se/reports/>. De första uppgifterna om enskilda biblioteks verksamhet publicerades 11 januari 2022. I biblioteksstatistiksystemet kan

användare hämta uppgift om varje enskilt svar i form av 3-årstabeller och nyckeltalsberäkningar samt diagram som visar de senaste årens utveckling.

3.2 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen sedan mätår 2014. Uppgiftslämnarna kontaktas i början av januari året efter mätåret och slutlig statistik publiceras i maj varje år.

3.3 Punktlighet

Den slutliga biblioteksstatistiken publicerades på utsatt tid 18 maj 2022 enligt publiceringsplanen.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken är öppet tillgänglig för alla och finns också som öppna data via API och export till excel.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Smärre ytterligare bearbetningar eller utdrag från statistiken levereras på förfrågan via e-post.

4.3 Presentation

Presentationen av statistiken görs på flera sätt:

- Uppgifterna publiceras i 3-årstabeller och diagram i <http://bibstat.kb.se/reports/>
- Uppgifterna finns tillgängliga som öppna data via både API och nedladdat till excelfil
- Statistiken sammanfattas och kommenteras i en skriftlig rapport, Bibliotek 2021, pdf
- Slutlig statistik med imputering presenteras i excelfil
- Artiklar och diagram publiceras löpande under året på www.kb.se/biblioteksstatistik/

4.4 Dokumentation

Den årliga skriftliga rapporten innehåller varje år de kända faktorer som påverkar tolkningen av statistikens utveckling.

Kriterier och definitioner för hur statistiken har tagits fram och vilka antaganden som har gjorts dokumenteras internt. I den slutliga statistikpresentationen som finns på kb.se/statistik finns förklaringar om variabler i Excelfil under bladet med ”glossary och definitioner”. Även i publiceringen på bibstat.kb.se finns information om statistiken under ”om statistiken”.

Detaljerad information om statistiken och dess innehåll kan fås efter kontakt via e-post till biblioteksstatistik@kb.se

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Jämförbarheten över tid bedöms som god för åren från och med 2014. Före dess har biblioteksstatistiken utgjorts av fyra produkter. Från och med mätår 2014 slogs tidigare produkter inom Sveriges officiella biblioteksstatistik tillsammans till en ny produkt. Samtidigt utökades också antalet bibliotekstyper som ingår i undersökningen till att gälla alla offentligt finansierade bibliotek.

	Produktkod fram till mätår 2013
Folkbibliotek	KU0101
Forskningsbibliotek	KU0102
Skolbibliotek	KU0103
Sjukhusbibliotek	KU0104
	Produktkod från och med mätår 2014
De offentligt finansierade biblioteken i Sverige, alla bibliotekstyper	KU0105

Beroende på vilka variabler det är så finns det tidsserier som överensstämmer med äldre produkter innan år 2014 även om urvalsramen är förändrad. Dessa finns i vissa fall tillgängliga via webb. Exempel på sådana vanligen efterfrågade variabler är:

	Folkbibliotek	Forskningsbibliotek	Skolbibliotek	Sjukhusbibliotek
Fysiska besök	2001–	1995–	2014–	2010–
Fysiskt bestånd	2001–	1995–	2014–	2010–
Fysiska lån	2001–	1995–	2014–	2010–
E-bokslån	2009–	2002–	2014–	2010–
Serviceställen	1995–	1995–	2014–	2010–

Länk till äldre statistik: <https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/biblioteksstatistik/hamta-ut-statistik/statistikrapporter.html>

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Eftersom olika bibliotekstyper har olika uppdrag och huvudmän bör jämförelser bara göras inom respektive bibliotekstyp. Nyckeltalen bör bara jämföras mellan folkbibliotek i kommuner med jämförbart invånarantal eftersom det generellt sett är så att basverksamheten för att upprätthålla biblioteksservice minskar för kommuner som har högt invånarantal. Likaså bör nyckeltal för skolbiblioteksverksamhet jämföras mellan skolbibliotek med liknande nivå på elevantalet.

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Då biblioteksstatistiken har ett flertal bakgrundsvariabler såsom geografisk positionering, kommunkod och skolenhetskod etc. är det relativt enkelt att sam använda statistiken med andra statistikprodukter.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

Sveriges officiella biblioteksstatistik är en del av Sveriges officiella statistik. För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

Kungliga biblioteket hanterar personuppgifter till kontaktpersonerna på de bibliotek som ingår i urvalsramen i enlighet med EU:s dataskyddsförordning (2018), GDPR.

Den lagliga grunden är myndighetsutövning. Behandlingen är nödvändig för att KB ska kunna fullfölja sitt uppdrag som statistikansvarig myndighet enligt Lag (2001:99) om den officiella statistiken. Förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

Uppgift om tidigare namn på kontaktpersoner lagras inte efter att kontaktperson bytts.

C Bevarande och gallring

Register på KB är allmänna handlingar och kan inte raderas utan gallringsbeslut. Den slutliga statistiken sammanställs och publiceras i en elektronisk rapport som bevaras enligt lagen om pliktexemplar av elektroniskt material SFS 2012:492.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger på de efterfrågade variabler som är märkta Obligatoriskt enligt lagen om den officiella statistiken och förordningen om den officiella statistiken, SFS 2001:99 och SFS 2001:100. KB har inte utfärdat någon förordning om böter.

E EU-reglering och internationell rapportering

Biblioteksstatistiken är inte EU-reglerad. De flesta definitioner följer ISO 2789:2013, standarden för International library statistics.

F Historik

Sveriges officiella biblioteksstatistik, produktkod KU0105 sammanställdes första gången 2015 avseende mätår 2014.

Tidigare har uppgifter om enskilda bibliotekstyper samlats in i separata undersökningar med olika frågeformulär och variabeldefinitioner. Uppgifter om folkbiblioteksstatistik finns dokumenterade så tidigt som 1940-talet.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Kungliga biblioteket, Avdelningen för utvecklingsstöd och kommunikation Enheten för utvecklingsstöd
Kontaktperson	Cecilia Ranemo
E-post	biblioteksstatistik@kb.se
Telefon	010-709 36 39
Webbplats, rapporter, tabeller	www.kb.se/biblioteksstatistik/
Biblioteksstatistikdatabasen	http://bibstat.kb.se/reports/
Adressregister till biblioteken	https://biblioteksdatabasen.libris.kb.se/

National Library
of Sweden